Antieke poppen en dierbare knuffels krijgen van Liesbeth en Lianne een tweede leven. 'We kunnen alles maken'

01-11-26, 10:00 | update: 01-11-26, 21:08

Poppendokter Van Marion (rechts) en berendokter Van der Drift (links) in het atelier aan het werk. © Foto Taco van der Eb

Leiden

Konijnen zonder staart, porseleinen poppen met losse ledematen en teddyberen met doorgesleten voeten. Vanuit het hele land komen mensen op consult bij Liesbeth van Marion (poppendokter) en haar dochter Lianne van der Drift (knuffel- en berendokter) in hun Poppenatelier Vlijtig Liesje in Leiden. „Het is belangrijk om te weten: wat mag je wel, wat mag je niet."

'Entree poppenatelier' staat er groot op de zijdeur van de gecombineerde woon- en werkplaats van Liesbeth van Marion (73). De deur geeft toegang tot een knusse poppenwinkel, die op donderdag en vrijdag bezoekers ontvangt. Op de eerste verdieping is een licht atelier, waar moeder en dochter geconcentreerd in de weer zijn met een operatietangetje en naaimachine om beschadigde poppen en knuffels vakkundig te restaureren.

Het werkkantoor naast het atelier is net volgezet met een nieuwe lading van zo'n zestig beren, apen en poppen van alle leeftijden. Liesbeth van Marion, die 42 jaar in het beroep zit, pikt er twee knuffels uit die bovenop liggen. „Dit zijn nog antieke vooroorlogse apen. Je ziet de mottengaatjes erin zitten." In een veilingkrat daaronder liggen antieke

celluloidpoppen. Die zijn volgens Van Marion extra kwetsbaar. „Dat zijn hele broze poppen, die houd ik apart.”

Spreekuur

Moeder en dochter hielden onlangs spreekuur in het Oude Ambachten & Speelgoedmuseum, in het centraal gelegen dorpje Terschuur in de gemeente Barneveld. Dat doen ze vijf keer per jaar op afspraak, zodat mensen uit onder meer Groningen en Vught niet helemaal naar Leiden hoeven te reizen om hun geliefde speelgoed hersteld te zien.

De gehavende aap bij binnenkomst.
© Foto Lianne van der Drift

„Bij het repareren werk je heel veel met emotie van mensen of een nostalgisch beeld, daar moet je altijd rekening mee houden”, legt Van der Drift uit. Op een formulier wordt precies ingevuld wat eraan scheelt en wat nodig is om de knuffel of de pop op te lappen: ledematen monteren, zaagsel bijvullen, ogen inzetten en mogelijk schilderwerk.

„Je kunt niet in het hoofd van mensen kruipen. Ik ben een berendokter, maar ik kan niet toveren”, vervolgt ze. „Knuffels worden op een gegeven moment een soort lappendeken. Het is belangrijk om te weten: wat mag je wel, wat mag je niet.”

De meest voorkomende reparaties zijn de doorgesleten handen en voeten van vilt van teddyberen. „Dat is het makkelijke werk.” In principe is niets te gek voor Van Marion en Van der Drift. „Mensen komen soms binnen met de mededeling: ’ik weet niet of hier nog iets mee te beginnen valt’. Maar we kunnen in principe alles maken.”

Ik ben een berendokter, maar ik kan niet toveren

Lianne van der Drift

Berendokter

Klanten krijgen vooraf altijd een inschatting van de kosten. Werkzaamheden lopen uiteen van het dichtnaaien van een gesprongen naadje tot het herstellen van knuffels die door de jaren heen onherkenbaar zijn geworden. Soms is de oorspronkelijke staat

nauwelijks meer te herleiden. „Ik heb weleens moeten vragen: 'Wat is dit eigenlijk?'", vertelt Van der Drift lachend. „Dit is een aap, kreeg ik te horen."

Maar zelfs in zulke extreme gevallen, lukt het meestal om de knuffel in zijn oude toestand terug te brengen.

Tranen

Bij versleten kinderknuffels komt nog meer kijken. Zoals ook weer duidelijk werd tijdens het spreekuur in Terschuur, legt Van der Drift uit. „Ik was een half uur bezig met een formulier invullen met wat er allemaal moest gebeuren. Het knuffeltje wordt ingeleverd, ze lopen weg, het kindje klampt zich vast aan de moeder en begint tranen met tuiten te huilen. De moeder zegt dan ook: 'Ja, sorry, ik neem hem toch weer mee'."

Dezelfde knuffel na een herstelbeurt.
© Foto Lianne van der Drift

Daarom raadt ze ouders met jonge kinderen aan om op donderdag of vrijdag een afspraak in het atelier in Leiden te maken. „Dan kan hij aan het einde van de dag weer mee." Dat is niet vanzelfsprekend. De wachttijden in het zeldzame ambacht lopen over het algemeen snel op, ook bij Vlijtig Liesje. Zo kan het twee maanden duren voor een pluchen dier of pop gerepareerd is. „Maar kinderen krijgen altijd voorrang."

Gezinnen met jonge kinderen zijn niet de grootste groep klanten. „Het zijn voornamelijk mensen rond de vijftig en zestig. Hun knuffels van vroeger, die tevoorschijn komen na het overlijden van een ouder. Die willen ze dan toch graag laten repareren. Soms willen mensen een oude knuffel van vroeger laten herstellen omdat ze die willen doorgeven aan een kleinkind."

„Gisteren kwam er een heel oud mannetje langs", zegt Van Marion. „Hij vertelde dat zijn vrouw er niet meer is, maar dat hij haar altijd had beloofd om haar pop te laten maken."

Het atelier heeft ook vaste klanten. Van der Drift noemt het voorbeeld van een autistische jongen, die ze al tien jaar kent. „Hij kwam voor het eerst aan de hand van zijn moeder als jongetje met zijn knuffeltje. Ongeveer een of twee keer per jaar komt hij langs, nu zelf met de fiets. Hij wijst precies de puntjes aan die er aan zijn hondje gedaan moeten worden."

Hechte band

Van Marion begon al meer dan veertig jaar geleden als zelfstandig poppenmaakster en poppendokter, vanuit haar eigen atelier aan huis. Dat kon ze destijds goed combineren met de zorg voor haar kinderen. Sinds 2021 werkt ook haar dochter in het atelier. Zij richt zich vooral op de knuffels en beren. „Dat was een hele uitkomst", vertelt Van Marion.

Hoog nodig, want poppen zijn uit en beren zijn in, zien de twee generaties vrouwen. „Als ik het in mijn eentje had moeten doen, dan zou ik de vraag niet aankunnen. Beren worden steeds populairder. Maar met de poppen zie je dat het achteruitloopt. Mensen komen om poppen te laten repareren, maar minder om poppen te kopen. Er zijn tegenwoordig weinig poppenverzamelaars meer. De poppenhandel ligt op zijn kont."

Liesbeth van Marion met twee reeds geschilderde porseleinen poppenhoofdjes. © Foto Taco van der Eb

Moeder en dochter werken in het atelier zij aan zij en hebben naar eigen zeggen een hechte band. „We hebben hetzelfde karakter. Het botst niet, we denken hetzelfde. En we verdelen het: kom je voor poppen of voor beren?," vertelt Van der Drift. Van Marion vult lachend aan: „Maar ik moet me niet met haar repareerwerk gaan bemoeien."

Poppenmoeder

Van Marion is altijd een echte poppenliefhebber geweest. Ze noemt zichzelf dan ook een poppenmoeder: „Mijn pop ging vroeger overal mee naartoe."

Ook in de woonkamer zijn overal poppen te vinden. De uitgesproken favoriet is een ’babypop’, die meteen uit de vitrinekast wordt gehaald. „Deze gaat met de erfenis een probleem worden. Iedereen is er gek op. Hij is heel simpel gemaakt, maar alles is ambachtelijk en mooi. Je ziet de houtkerven er nog in. En de pop is ook nog eens heel lief. Daar word ik wel vrolijk van.”

Poppen behoren tot het oudste speelgoed dat er bestaat. De oudste pop die Van Marion zelf bezit, stamt uit ongeveer 1880. Het is een houten pop met glazen ogen. „Dat hebben ze zelfs nog zitten uithollen. Daarvoor hadden mensen lappenpopjes, maar die zijn allang vergaan.”

Liesbeth van Marion (poppendokter) en haar dochter Lianne van der Drift (knuffel- en berendokter) in hun Poppenatelier Vlijtig Liesje. © Foto Taco van der Eb

Het werk als poppenreparateur zal volgens de twee altijd blijven bestaan, vooral omdat ze in menig opzicht anders zijn dan een gewone speelgoedzaak. „Daar heb je rages, wij zijn stabiel. Mensen komen in een speelgoedwinkel voor een Baby Born of Barbie. Wij kunnen dat ook niet repareren, dat is in een fabriek in elkaar geperst.”

Duurzaam

Atelier Vlijtig Liesje onderscheidt zich als winkel door zich duurzaam te profileren. „Een knuffel of pop hoeft niet afgeschreven te worden. Er worden al zoveel oude dingen weggedaan. Wij maken ons graag hard om dat te behouden”, aldus Van der Drift. De dames staan naar eigen zeggen vooral voor ’het oude, bekende’.

Voor Van Marion wordt het werk de laatste jaren wel zwaarder. „Mijn ogen en mijn handen gaan achteruit; ik word ingehaald door ouderdomsverschijnselen. Op een gegeven moment gaat het werk pijn doen”, verzucht ze. Vrees over het voortbestaan van het atelier heeft ze niet. Van der Drift is van plan om het bedrijf uiteindelijk over te nemen.

Daarvoor moet ze zich nog verder bekwamen in het repareren van poppen. „Eerdaags moet ik er ook bij gaan zitten met de poppen, hoe mijn moeder het allemaal doet”, zegt Van der Drift. „Maar zover is het nog niet.”